

Zorg voor een eerlijke verdeelsleutel

FD Selections

dinsdag 21 september 2010

Mariëtte Vis

Het is duidelijk dat veertien pensioenfondsen moeten gaan korten op de pensioenrechten. Gedupeerde pensioenbelanghebbenden zullen binnenkort de schrikopwekkende boodschap ontvangen, hoeveel op hun rechten zal worden gekort. Wat kan men verwachten?

De invulling van de kortingsmaatregel staat hoog op de agenda van niet alleen de bewuste veertien pensioenfondsen, maar ook van die pensioenfondsen die mogelijk ook genoopt zullen zijn de kortingsmaatregel toe te passen. De vraag is nu hoe deze kortingsmaatregel moet worden uitgevoerd.

Pensioenwet biedt geen concrete richtlijn

De Pensioenwet (PW) biedt de pensioenfondsen en betrokkenen geen concrete richtlijn. De PW bepaalt namelijk niet veel meer dan dat het dekkingstekort van het pensioenfonds dat niet volgens plan kan worden hersteld, over alle pensioenbelanghebbenden moet worden verdeeld. Dit gebeurt door het verminderen van verworven pensioenaanspraken en – rechten, maar niet voordat alle andere sturingsmiddelen zijn ingezet. Voor de rest wil de wetgever zich niet inhoudelijk bemoeien met de wijze van korten. Dat dienen sociale partners dus zelf af te spreken in de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever.

Omdat op dit moment in vrijwel alle uitvoeringsovereenkomsten een concrete invulling van de kortingsmaatregel ontbreekt, is het de taak van het pensioenfondsbestuur om daaraan invulling te geven. Conform art. 105 PW dient het pensioenfondsbestuur er voor zorg te dragen dat bij de besluitvorming alle (gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en de werkgever zich op een evenwichtige wijze vertegenwoordigd voelen.

Hoe de verdeelsleutel vast te stellen

Dat laatste biedt het pensioenfondsbestuur nog steeds geen concreet handvat hoe de verdeelsleutel moet worden vastgesteld. Is het eerlijk om het tekort procentueel in gelijke mate over de pensioenbelanghebbenden te verdelen? Of moeten de deelnemers de grote klap opvangen omdat zij nog pensioenopbouw mogelijkheden hebben in tegenstelling tot de pensioengerechtigden? En mag leeftijds onderscheid worden gemaakt tussen de deelnemers om te voorkomen dat jongeren meer dan ouderen gaan betalen aan het herstel? Moeten gepensioneerden accepteren dan hun uitkering wordt gekort, terwijl deze groep ook al geen indexatie heeft ontvangen?

De antwoorden moeten zorgvuldig worden afgewogen. Pensioenfondsbesturen zullen hun voorgenomen kortingsbesluit daarom stevig moeten onderbouwen. En dan nog kan niet worden uitgesloten dat sommige groepen belanghebbenden zich straks onrechtvaardig behandeld voelen en via de rechter hun gram gaan halen.

Een emotioneel beladen fenomeen

Omdat sprake is van een emotioneel beladen fenomeen zal het pensioenfondsbestuur bij haar besluitvorming met veel omstandigheden rekening moeten houden. Voorop staat voor iedere pensioenbelanghebbende dat het pensioenfonds gedurende de herstelperiode er weer financieel bovenop komt. Het toepassen van de kortingsmaatregel en de mate van korten is daarvoor bepalend. De mate van korten zal met een vooruitziende blik moeten worden vastgesteld. Voorkomen moet immers worden dat binnen afzienbare tijd nog eens moet worden gekort.

Bij het vaststellen van de mate van korten is van belang dat het pensioenfonds in de toekomst over voldoende financiële veerkracht blijft beschikken om haar verplichtingen tegenover de gepensioneerden na te komen. Bij de verdeling van het tekort zal naar mijn mening moeten worden gekeken naar de getalsverhouding tussen enerzijds de deelnemers en de te verwachten aanwas van nieuwe deelnemers, en anderzijds de gewezen deelnemers en gepensioneerden. Daarnaast is ook de risicospreiding en de verwachte beleggingsopbrengsten voor de diverse groepen belanghebbenden bepalend voor de verdeling. Tenslotte kan nog worden nagedacht over de mogelijkheid van contractafplitsing van de uitkeringsrechten van gepensioneerden waardoor beleggingsrisico's niet langer worden gedeeld met deelnemers.

Innovatief denken

Pensioenfondsbesturen tezamen met sociale partners moeten nu innovatief gaan denken. Hoewel de kortingsmaatregel een eenmalige actie is, zal het ook een opmaat zijn voor sociale partners om de pensioenregeling voor de toekomst fundamenteel te wijzigen. Ook hiermee moeten pensioenfondsbesturen bij hun besluitvorming over de uitwerking van de kortingsmaatregel rekening houden, als concrete wijzigingsplannen nu al op tafel liggen. Deelnemers zullen anders ervaren dat zij het leeuwendeel van de rekening moeten betalen. In dat geval zal deze groep van de sociale partners compensatie verlangen in de vorm van verbetering van andere arbeidsvoorwaarden.

Mr. Mariëtte Vis, zelfstandig advocaat Arbeidsrecht & Pensioenrecht te Naarden-Vesting